

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 626 22252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-01-

Nr.

I

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2012 M. BIRŽELIO 6 D. NUTARIMO NR. 702 „DĖL KURŠIŲ NERIJOS NACIONALINIO PARKO TVARKYMO PLANO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (TAIS Nr. 21-34476)

Teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimo Nr. 702 „Dėl Kuršių nerijos nacionalinio parko tvarkymo plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas).

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2019 m. spalio 30 d. nutarimu Nr. 1080 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimo Nr. 702 „Dėl Kuršių nerijos nacionalinio parko tvarkymo plano patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtino Kuršių nerijos nacionalinio parko tvarkymo plano pakeitimą (toliau – 2019 m. pakeistas KNNP tvarkymo planas) ir naują redakciją išdėstė Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 702 patvirtintą Kuršių nerijos nacionalinio parko tvarkymo planą (toliau – 2012 m. KNNP tvarkymo planas).

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, išnagrinėjęs konstitucinės justicijos bylą Nr. 14/2018 pagal Lietuvos Respublikos Seimo narių grupės prašymą Nr. 1B-14/2018 ištirti, ar 2012 m. KNNP tvarkymo plano 9.2.1.7, 9.2.3.2 papunkčiai neprieštaruoja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsniui, 109 straipsnio 1 daliai, konstituciniam valdžių padalijimo principui, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.93 straipsniui, Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (2016 m. birželio 30 d. redakcija) 33 straipsnio 2 daliai, 2019 m. lapkričio 25 d. priėmė nutarimą Nr. KT52-N14/2019 (toliau – Konstitucinio Teismo nutarimas), kuriuo pripažino, kad:

1. 2012 m. KNNP tvarkymo plano 9.2.1.7, 9.2.3.2 papunkčiai, reglamentuojantys Nidoje, žemės sklypuose Lotmiškio g. 1 ir Naglių g. 20, esančių statinių tvarkymą, neprieštaravo Konstitucijai, Civilinio kodekso 4.93 straipsniui, Statybos įstatymo (2016 m. birželio 30 d. redakcija) 33 straipsnio 2 daliai;

2. 2019 m. pakeisto KNNP tvarkymo plano 9.2.1.7 ir 9.2.3.2 papunkčiai prieštaruoja Konstitucijos 109 straipsnio 1 daliai, konstituciniams teisinės valstybės, teisingumo principams.

Konstitucinis Teismas taip pat konstatavo, kad „įsiteisėjusių teismo sprendimų nevykdymas, nesant konstituciškai pateisinamo pagrindo, negali būti toleruojamas“, todėl „KNNP tvarkymo plano (2019 m. spalio 30 d. redakcija) 9.2.1.7, 9.2.3.2 punktuose įtvirtintu teisiniu reguliavimu nepaisyta iš Konstitucijos 109 straipsnio, konstitucinių teisinės valstybės, teisingumo principų kylančio imperatyvo vykdyti įsiteisėjusių teismų sprendimus, kurie yra privalomi *inter alia* visoms valstybės valdžios ir valdymo institucijoms“, „kad pagal Konstituciją tol, kol Vyriausybė nustatys Konstitucijai neprieštarojantį Kuršių nerijos nacionalinio parko atitinkamų teritorijų ir jose esančių statinių tvarkymą reglamentuojantį teisinį reguliavimą, sklypai Lotmiškio g. 1, Nida, ir Naglių g. 20, Nida, bei juose esantys statiniai turėtų būti tvarkomi (*inter alia* išardomi, pertvarkomi ir (arba) atkuriami) taip, kaip nustatyta įsiteisėjusių teismų sprendimuose“.

Vyriausybės kanclerio pirmojo pavaduotojo 2019 m. lapkričio 28 d. ir Ministro Pirmininko 2020 m. vasario 6 d. pavedimais Aplinkos ministerijai pavesta parengti ir Vyriausybei pateikti pasiūlymus ir teisės aktų projektus, reikalingus Konstitucinio Teismo nutarimui įgyvendinti.

Aplinkos ministerija, siekdama tinkamai įvykdyti Konstitucinio Teismo nutarimą ir Vyriausybės pavedimus, organizavo eilę pasitarimų, kurių metu įvertino teisinės, teritorijų planavimo, kitas aplinkybes, atsižvelgė į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2020-03-06 rašte Nr. (1.6E) 2T-265 pateiktą išvadą, kad jeigu Konstitucinis Teismas būtų nagrinėjęs ne tik 2019 m. pakeisto KNNP tvarkymo plano 9.2.1.7 ir 9.2.3.2 papunkčių sprendiniais nustatytą statinių statybos (tvarkymo) reglamentavimo žemės sklypuose Lotmiškio g. 1, Nida, ir Naglių g. 20, Nida, atitiktį Konstitucijai, bet ir įvertinęs 2019 m. pakeisto KNNP tvarkymo plano 9.2.1.5, 9.2.1.6, 9.2.2.12 ir 9.4.2.26 papunkčių sprendiniais nustatytą reglamentavimą žemės sklypuose Rėzos g. 26A, Juodkrantė, Rėzos g. 1A, Juodkrantė, Preilos g. 8B, Neringa, ir Kalno g. 12, Juodkrantė, dėl kurių taip pat yra priimti ir įsiteisėję atitinkami teismų sprendimai, galima daryti pagrįstą prielaidą, kad Konstitucinio Teismo išvada būtų buvusi tokia pati, kaip ir sprendinių 9.2.1.7, 9.2.3.2 papunkčių atveju, t. y. 2019 m. pakeisto KNNP tvarkymo plano 9.2.1.5, 9.2.1.6, 9.2.2.12 ir 9.4.2.26 papunkčių sprendiniai, neabejotina, taip pat būtų pripažinti prieštaraujančiais Konstitucijai, konstituciniams teisinės valstybės, teisingumo principams.

Siekiant greičiau pakoreguoti 2019 m. pakeistą KNNP tvarkymo planą ir tinkamai įvykdyti Konstitucinio Teismo nutarimą, Lietuvos Respublikos aplinkos ir kultūros ministrų 2020 m. birželio 3 d. įsakymu Nr. D1-330/IV-706 „Dėl Saugomų teritorijų specialiųjų planų rengimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintos Saugomų teritorijų specialiųjų planų rengimo taisyklės (toliau – Taisyklės), kuriose nustatyta paprastesnė ir greitesnė teritorijų planavimo dokumentų koregavimo tvarka, įskaitant šių dokumentų koregavimą pagal įsigaliojusius teismų sprendimus.

Vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Tarnyba) direktorius 2020 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. V-89 „Dėl Kuršių nerijos nacionalinio parko tvarkymo plano koregavimo ir planavimo darbų programos patvirtinimo“ leido pradėti KNNP tvarkymo plano koregavimo procesą, kurio tikslas – pakoreguoti 2019 m. pakeistą KNNP tvarkymo planą pagal Konstitucinio Teismo nutarimą ir įsiteisėjusius teismų sprendimus. 2020 m. rudenį teritorijų planavimo procesas buvo baigtas, tačiau KNNP tvarkymo plano projekto derinimas užtruko daugiau kaip vienus metus.

Tarnyba, būdama KNNP tvarkymo plano koregavimo organizatorė, po ilgų svarstymų su Neringos savivaldybės administracija rado įsiteisėjusias teismų nutartis atitinkančias, tinkamesnes formuluotes vėlesniam detaliajam planavimui pagrįsti ir iš ketvirto karto su administracija Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (toliau – TPDRIS) suderino (2021 m. spalio 6 d.) KNNP tvarkymo plano koregavimo sprendinius. Su kitomis planavimo sąlygas išdavusiomis institucijomis projektas TPDRIS suderintas dar 2020 m. pabaigoje – 2021 m. pradžioje.

Projektas 2021 m. spalio 11 d. pateiktas tikrinti Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos, kuri 2021 m. lapkričio 3 d. patikrinimo aktu Nr. REG197976 (pridedama) konstatavo, kad Projekto sprendiniai ir teritorijų planavimo procedūros atitinka Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo ir kitų teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, pasiūlė KNNP tvarkymo plano pakeitimus tvirtinti.

Projektas be pastabų suderintas su Teisingumo, Lietuvos Respublikos finansų ir Lietuvos Respublikos kultūros ministerijomis. Tačiau Teisingumo ministerija derinimo išvadoje (2021-12-28 raštas Nr. (1.6Mr) 2T-1592) atkreipė dėmesį, kad Projekte „dėstomi (keičiami) Kuršių nerijos nacionalinio parko tvarkymo plano sprendiniai turėtų atitikti Konstitucinio Teismo 2019 m. lapkričio 25 d. nutarimo Nr. KT52-N14/2019 nuostatas (žr., pavyzdžiui, šio Konstitucinio Teismo nutarimo 42 ir 43 punktus, iš kurių sektų, kad *negali būti nustatomas mažesnis Kuršių nerijos, kaip ypač vertingos teritorijos, apsaugos lygis*, nei nustatyta įsiteisėjusiuose teismų sprendimuose, kuriais statinių savininkai įpareigoti atitinkamus statinius išardyti ir (arba) pertvarkyti, o taip pat, kad *negali būti sudaromos prielaidos nepaisyti iš Konstitucijos 109 straipsnio, konstitucinių teisinės valstybės, teisingumo principų kylančio imperatyvo vykdyti įsiteisėjusius teismų*

sprendimus, kurie yra privalomi *inter alia* visoms valstybės valdžios ir valdymo institucijoms“. Kadangi Projekte nustatomi KNNP tvarkymo plano sprendiniai atkuria 2012 m. KNNP tvarkymo plano sprendinius, kurie Konstitucinio Teismo nutarimu pripažinti kaip neprieštaraujantys Konstitucijai ir kitiems teisės aktams, todėl šiuo Projektu nustatomas tinkamas Kuršių nerijos, kaip ypač vertingos teritorijos, apsaugos lygis, atitinkantis įsiteisėjusius teismų sprendimus.

Finansų ministerija derinimo išvadoje (2022-01-04 raštas Nr. ((27.18Mr-02)-5K-2121552)-6K-2200043) atkreipė dėmesį, kad „Nutarimo projekto 6 punkte nurodytame sklype Neringoje, Preilos g. 8B yra 2 nekilnojamojo turto objektai, kurių ½ priklauso valstybei nuosavybės teise – sargo namelis <...> ir kiemo aikštelė <...>“. Projekto 9.7.1.3 papunktyje nurodoma, kad „sklype Preilos g. 8B pastatų statyba negalima. Įrengiama automobilių stovėjimo aikštelė“, todėl valstybei priklausančio turto (sargo namelio ir kiemo aikštelės) statusas, vertė ir (ar) naudojimo būdas išliks toks pats – automobilių stovėjimo aikštelė. Pažymėtina, kad nagrinėjamu adresu įsiteisėję teismų sprendimai dėl trijų pastatų (motelių) griovimo, o sargo namelis ir kiemo aikštelė neminimi.

Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS Nr. 21-34476) 2021-12-23 pateiktos A. Drevinsko pastabos ir pasiūlymai dėl KNNP tvarkymo plano korektūros, tačiau jie nesusiję su Projekto tikslu pakoreguoti 2019 m. pakeistą KNNP tvarkymo planą taip, kad būtų įgyvendintos Konstitucinio Teismo nutarimo nuostatos, KNNP tvarkymo plano sprendiniai atitiktų įsiteisėjusius teismų sprendimus. A. Drevinsko nagrinėjami teisminių procesų procedūriniai klausimai – teismų sprendimų vykdymo faktai, konkrečiuose teisiniuose procesuose dalyvaujančių subjektų veiksmai, pageidavimas teisinius ginčus spręsti taikos sutartimis, dėl jų siūlant keisti eilę teisės aktų ir pan. – negali būti sprendžiami ar nustatomi teritorijų planavimo dokumentuose, šiuo atveju – KNNP tvarkymo plane, skirtame priemonėms gamtos ir (ar) kultūros paveldo teritoriniams kompleksams ir objektams (vertybėms) išsaugoti, atkurti ir racionaliai naudoti¹ nustatyti.

Projektas neprieštarauja Vyriausybės programai.

Projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų.

Projekto notifikuoti Europos Komisijai nereikia.

Projektui įgyvendinti papildomų lėšų nereikės. Lėšų teismų sprendimams įgyvendinti klausimas sprendžiamas pagal atskiras programas.

Priėmus Projektą, priimti naujų teisės aktų ar pripažinti netekusiais galios galiojančių teisės aktų nereikės.

Parengta Projekto antikorupcinio vertinimo pažyma (pridedama).

Priėmus Projektą, galimų neigiamų padarinių nenumatoma.

Projektą parengė Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos politikos grupės (grupės vadovas – A. Klimavičius, tel. 8 686 17 295, e. p. algirdas.klimavicius@am.lt, grupės vyresnysis patarėjas – D. Anuškevičius, tel. 8 695 60 686, e. p. dziugas.anuskevicius@am.lt) vyriausiasis specialistas E. Vaitkevičius (tel. 8 616 35 652, e. p. eduardas.vaitkevicius@am.lt) kartu su Tarnybos (direktorius – A. Stanislovaitis, tel. 8 5 272 3284, e. p. albertas.stanislovaitis@vstt.lt, Kraštovaizdžio apsaugos skyriaus vedėja – A. Jasinavičiūtė, tel. 8 659 63 295, e. p. agne.jasinaviciute@vstt.lt) vyriausiąja specialiste L. Dabregaite (tel. 8 659 62 909, e. p. laima.dabregaite@vstt.lt).

PRIDEDAMA:

1. Projektas, 2 lapai.
2. Projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
3. Projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 6 lapai.
4. Projekto brėžiniai ir jų sutartiniai ženklai, 6 lapai.
5. Inspekcijos teritorijų planavimo dokumento patikrinimo aktas, 1 lapas.

Žemės ūkio ministras, pavaduojantis aplinkos ministrą

Kęstutis Navickas

E. Vaitkevičius, tel. 8 616 35 652, e. p. eduardas.vaitkevicius@am.lt

¹ Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 2 straipsnio 38 dalis.